

Połączenia do numerów niegeograficznych.

Glosa do wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 14 kwietnia 2016 r., C – 397/14

Spis treści

- I. Wprowadzenie
- II. Przedmiot sprawy
- III. Motywy rozstrzygnięcia Trybunału Sprawiedliwości UE
- IV. Podsumowanie

JEL: K23.

I. Wprowadzenie

Omawiany wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 14 kwietnia 2016 r., C – 397/14, w sprawie *Polkomtel sp. z o.o. przeciwko Prezesowi UKE przy udziale Orange Polska S.A.* (dalej: Wyrok) dotyczy kwestii dostępu telekomunikacyjnego do usług wykorzystujących numery niegeograficzne. Definicja dostępu telekomunikacyjnego zarówno w przepisach prawa Unii Europejskiej¹, jak i przepisach polskiego prawa telekomunikacyjnego² obejmuje wszelkie świadczenia polegające na możliwości korzystania przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego z dostępu do urządzeń lub usług innego przedsiębiorcy telekomunikacyjnego (Galewska, 2015, s. 57). Jedną z form dostępu telekomunikacyjnego jest dostęp do systemów translacji numerów lub systemów zapewniających analogiczne funkcje, mające na celu zapewnienie obsługi połączeń wykonywanych do numerów niegeograficznych. Systemy te zestawiają połączenia adresowane do numerów niegeograficznych z konkretnymi zakończeniami sieci stacjonarnej lub ruchomej, które mają zapewnić obsługę tych połączeń. Systemy te służą do świadczenia m.in. usług połączeń bezpłatnych, tj. linii firmowych, usług informacyjnych itp. (Galewska, 2015, s. 57–59).

Zgodnie z art. 2 pkt 23 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. Nr 2014, poz. 243 t.j. ze zm.; dalej: Pt), numer niegeograficzny to numer ustalony w planie numeracji krajowej, który nie zawiera ciągu cyfr określającego wskaźnik obszaru geograficznego, w szczególności numer zakończenia ruchomej publicznej sieci telekomunikacyjnej, numer, do którego połączenia są bezpłatne albo o podwyższonej opłacie. Powyższa definicja jest odpowiednikiem definicji zawartej w art. 2 lit. f dyrektywy 2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (dyrektywa o usłudze powszechnej) (Dz.U. 2002, L 108, s. 51; dalej: DUP). Wyrok TS dotyczy sporu pomiędzy *Polkomtel S.A.* (dalej: Polkomtel)

¹ Art. 2 lit. a) dyrektywy 2002/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie dostępu do sieci łączności elektronicznej i urządzeń towarzyszących oraz wzajemnych połączeń (dyrektywa o dostępie), Dz.U. 2002, L 108, s. 7; dalej: DD.

² Art. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. Nr 2014, poz. 243 t.j. ze zm.).

a Prezesem Urzędu Komunikacji Elektronicznej (dalej: Krajowy Organ Regulacyjny lub KOR) oraz Orange Polska S.A. (dalej: Orange Polska) w zakresie dopuszczalności wydania przez KOR decyzji zastępującej umowę pomiędzy Polkomtel a Orange Polska w sprawie współpracy i rozliczeń za usługi dostępu użytkowników sieci Polkomtel do usług sieci inteligentnej realizowanych za pośrednictwem sieci Orange Polska w zakresie numeracji 0800, 0801 oraz 0804 (numery niegeograficzne)³ (dalej: Decyzja).

II. Przedmiot sprawy

Decyzja została wydana w oparciu o następujący stan faktyczny. Orange Polska oraz Polkomtel są przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi, które posiadają publiczne sieci łączności elektronicznej oraz świadczą usługi telekomunikacyjne swoim abonentom. Orange Polska oraz Polkomtel prowadziły negocjacje w sprawie ustalenia zasad współpracy oraz rozliczeń z tytułu dostępu użytkowników sieci Polkomtel do usług sieci inteligentnej wykorzystujących numery niegeograficzne realizowanych za pośrednictwem sieci Orange Polska. Negocjacje te zakończyły się niepowodzeniem. Na podstawie wniosku Orange Polska, w dniu 6 maja 2009 r. Krajowy Organ Regulacyjny wydał Decyzję nakładającą na Polkomtel obowiązek zapewnienia swoim użytkownikom końcowym dostępu do numerów niegeograficznych realizowanych za pośrednictwem sieci Orange Polska. Polkomtel zaskarżył przedmiotową Decyzję. W wyniku kontroli instancyjnej sprawa trafiła do Sądu Najwyższego, który skierował trzy pytania prejudycjalne do Trybunału.

Podstawą prawną wydania przedmiotowej Decyzji były art. 28 ust. 1 i art. 79 ust. 1 Pt. Art. 28 Pt stanowi generalną podstawę do wydania przez KOR decyzji o dostępie telekomunikacyjnym. Natomiast przepis art. 79 Pt, w brzmieniu obowiązującym na dzień wydania Decyzji, stanowił, iż operator publicznej sieci telekomunikacyjnej zapewnia użytkownikom końcowym swojej sieci oraz użytkownikom końcowym z innych państw członkowskich możliwość zrealizowania połączenia do numerów niegeograficznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis ten stanowi implementację art. 28 DUP, który w pierwotnym brzmieniu stanowił, iż państwa członkowskie zobowiązane są do zapewnienia użytkownikom końcowym z innych państw członkowskich możliwości dostępu do numerów niegeograficznych. Już po wydaniu Decyzji, tj. w dniu 19 grudnia 2009 r., art. 28 DUP został zmieniony i stanowi obecnie, iż państwa członkowskie zapewniają, aby odpowiednie krajowe organy podejmowały wszelkie niezbędne kroki w celu zapewnienia, aby użytkownicy końcowi mieli dostęp do usług wykorzystujących numery niegeograficzne⁴.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do postanowienia z dnia 15 maja 2014 r. (sygn. akt: III SK 28/13), rozważał czy w tej sprawie może mieć zastosowanie zasada prounijnej wykładni przepisów ustawy – Prawo telekomunikacyjne oraz zasada skuteczności prawa unijnego w krajowym porządku prawnym i czy w oparciu o te zasady art. 28 DUP, w pierwotnym brzmieniu, mógł stanowić podstawę do wydania Decyzji. Decyzja nakłada bowiem na operatorów wyłącznie z jednego państwa członkowskiego obowiązek połączenia sieci w celu zapewnienia dostępu do numerów niegeograficznych użytkownikom końcowym tego państwa członkowskiego. Natomiast przepis art. 28 DUP

³ Uzasadnienie do postanowienia SN z dnia 15.05.2014 r., sygn. akt: III SK 28/13, s. 7.

⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/136/WE z dnia 25 listopada 2009 r. zmieniająca dyrektywę 2002/22/WE w sprawie usług powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników, dyrektywę 2002/58/WE dotyczącą przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów (Dz. Urz. UE L 2009.337.11).

obowiązujący w chwili wydania Decyzji stanowił o obowiązku zapewnienia dostępu do numerów niegeograficznych wyłącznie użytkownikom z innych państw członkowskich. Art. 79 Pt w chwili wydania Decyzji miał zatem szerszy zakres niż art. 28 DUP w pierwotnym brzmieniu. W sprawie istotny jest więc zakres temporalny i przedmiotowy prawa Unii Europejskiej. Sąd Najwyższy stwierdził, iż ze względu na problem intertemporalny w sprawie nie ma obowiązku stosowania pronunijnej wykładni przepisów prawa telekomunikacyjnego. Jednakże jednocześnie wskazał, iż zasada pronunijnej wykładni przepisów może mieć zastosowanie, w przypadku przyjęcia przez Trybunał, iż interpretacji art. 28 DUP w pierwotnym brzmieniu należy dokonywać w ten sposób, że każda decyzja KOR, która choćby pośrednio i potencjalnie obejmuje swą treścią użytkowników końcowych z innych państw członkowskich, którzy mogą korzystać z usługi rozpoczynania połączenia w sieci operatora w czasie przebywania w Polsce na podstawie umów roamingowych zawartych przez ich macierzystych operatorów⁵.

Z uwagi na powyższe wątpliwości, Sąd Najwyższy skierował do Trybunału Sprawiedliwości UE pytanie prejudycjalne czy art. 28 DUP, w brzmieniu pierwotnym, należy interpretować w ten sposób, że dostęp do numerów niegeograficznych należy zapewnić nie tylko użytkownikom końcowym z innych państw członkowskich, lecz także użytkownikom końcowym z państwa członkowskiego danego operatora publicznej sieci łączności z tym skutkiem, że ocena realizacji obowiązku KOR podlegałaby wymogom wynikającym z zasady efektywności prawa unijnego oraz zasady pronunijnej wykładni prawa krajowego?

Kolejna kwestia, nad którą zastanawiał się Sąd Najwyższy, dotyczyła tego czy KOR, nakładając obowiązek wynikający z art. 28 DUP, może zastosować tryb postępowania przewidziany w art. 5 ust. 1 DD. Przepis ten w zdaniu pierwszym stanowi, iż dla realizacji celów określonych w art. 8 dyrektywy 2002/21/WE (dyrektywa ramowa), krajowe organy regulacyjne wspierają, a w stosownych przypadkach zapewniają – zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy – odpowiedni dostęp i wzajemne połączenia oraz interoperacyjność usług, wykonując swoje zadania w taki sposób, aby promować wydajność, zrównoważoną konkurencję, efektywne inwestycje i innowacje oraz zapewnić maksymalne korzyści użytkownikom końcowym. Mając na uwadze brzmienie powyższego przepisu, Sąd Najwyższy zastanawiał się czy w zakresie sformułowania „wzajemne połączenia” mieści się przedmiot wydanej przez KOR Decyzji. Sąd Najwyższy sugeruje, iż pojęcie „wzajemnych połączeń” powinno być interpretowane rozszerzająco i obejmować sytuację, gdy dwóch operatorów ma już wzajemnie połączone sieci, ale ze względu na brak porozumienia między nimi „wzajemne połączenia” nie obejmują takich usług, do których użytkownicy końcowi powinni mieć zapewniony dostęp, tj. do numerów niegeograficznych⁶.

Sąd Najwyższy rozważał również kwestię, wobec których przedsiębiorców mogą być podejmowane środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 DD. Art. 5 ust. 1 zd. 2 DD stanowi, iż w szczególności i niezależnie od środków, które mogłyby zostać podjęte w stosunku do przedsiębiorstw dysponujących znaczącą pozycją rynkową zgodnie z art. 8, krajowe organy regulacyjne mogą nakładać w granicach tego, co niezbędne dla zapewnienia możliwości połączenia typu koniec–koniec, obowiązki na przedsiębiorstwa, które kontrolują dostęp do użytkowników końcowych, w tym, w uzasadnionym przypadku, obowiązek wzajemnych połączeń ich sieci w sytuacji, kiedy nie zostało to

⁵ Uzasadnienie do postanowienia SN z dnia 15.05.2014 r., sygn. akt: III SK 28/13, s. 14.

⁶ Uzasadnienie do postanowienia SN z dnia 15.05.2014 r., sygn. akt: III SK 28/13, s. 15–16.

jeszcze zrealizowane. Na podstawie brzmienia powyższego przepisu, Sąd Najwyższy wywodzi, iż KOR może zastosować środki zarówno wobec przedsiębiorców o znaczącej pozycji na rynku, jak i wobec przedsiębiorstwa, które nie zostało wyznaczone jako przedsiębiorstwo posiadające znaczącą pozycję na rynku. Należy zaznaczyć, iż w rozpatrywanej sprawie żaden z operatorów nie został wyznaczony jako posiadający znaczącą pozycję rynkową w odniesieniu do zapewniania dostępu do numerów niegeograficznych.

W związku z art. 16 Karty Praw Podstawowych (dalej: KPP) Sąd Najwyższy zastanawiał się czy wydana Decyzja jest zgodna z zasadą wolności prowadzenia działalności gospodarczej obowiązującą na terenie Unii Europejskiej. W związku z tym, drugie pytanie Sądu Najwyższego brzmiało czy do zapewnienia dostępu do numerów niegeograficznych na podstawie art. 28 DUP w związku z art. 16 KPP może zostać wykorzystany tryb postępowania przewidziany dla krajowych organów regulacyjnych w art. 5 ust. 1 DD?

Trzecim zagadnieniem, które zostało objęte pytaniem prejudycjalnym Sądu Najwyższego jest wykładnia art. 8 ust. 3 DD. Przepis ten stanowi, iż nie naruszając m.in. przepisu art. 28 DUP, krajowe organy regulacyjne nie będą nakładały obowiązków określonych w art. 9–13 na operatorów, którzy nie zostali wskazani jako operatorzy posiadający znaczącą pozycję na danym rynku. Sąd Najwyższy zwraca uwagę, iż przepis ten nie narusza art. 5 DD oraz art. 28 DUP. Przepis ten może być zatem interpretowany dwojako, z jednej strony jako wyłączający możliwość nakładania obowiązków na przedsiębiorców nieposiadających znaczącej pozycji rynkowej, z drugiej zaś – jako pozwalający na nakładanie obowiązków na przedsiębiorców nieposiadających znaczącej pozycji rynkowej. Związana jest z tym również kwestia określenia przez KOR zasad rozliczeń pomiędzy stronami nieposiadającymi znaczącej pozycji rynkowej w kontekście zasady wolności prowadzonej działalności gospodarczej, o której mowa w art. 16 KPP⁷.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy zadał Trybunałowi trzecie pytanie czy art. 8 ust. 3 DD w związku z art. 28 DUP i art. 16 KPP bądź art. 8 ust. 3 w związku z art. 5 ust. 1 DD i art. 16 KPP należy interpretować w ten sposób, że w celu zapewnienia użytkownikom końcowym krajowego operatora publicznej sieci łączności dostępu do usług wykorzystujących numery niegeograficzne świadczonych w sieci innego krajowego operatora, krajowy organ regulacyjny może określić zasady rozliczania operatorów z tytułu rozpoczęcia połączenia poprzez wprowadzenie stawek za zakańczanie połączenia ustalonych dla jednego z tych operatorów w zależności od ponoszonych kosztów na podstawie art. 13 DD, w sytuacji gdy operator proponował zastosowanie takiej stawki w toku zakończonych fiaskiem negocjacji prowadzonych w wykonaniu obowiązku określonego w art. 4 DD?

III. Motywy rozstrzygnięcia Trybunału Sprawiedliwości UE

W odpowiedzi na pierwsze pytanie Trybunał stwierdził, iż art. 28 DUP należy interpretować w ten sposób, iż państwo członkowskie może postanowić, iż operator publicznej łączności elektronicznej powinien zapewnić dostęp do numerów niegeograficznych wszystkim użytkownikom końcowym swojej sieci w tym państwie, a nie jedynie użytkownikom końcowym z innych państw członkowskich.

⁷ Uzasadnienie do postanowienia SN z dnia 15.05.2014 r., sygn. akt: III SK 28/13, s. 20–21.

Powyższe twierdzenie Trybunał uzasadnił celowościową interpretacją dyrektywy o usłudze powszechnej. Trybunał powołał się na motyw 38 DUP, który stanowi, iż dostęp użytkowników końcowych do wszystkich zasobów numeracyjnych w Unii, tj. dostęp do bezpłatnych numerów telefonicznych, stawek specjalnych oraz innych numerów niegeograficznych jest zasadniczym warunkiem wstępnym utworzenia jednolitego rynku. Trybunał podkreślił również, iż zgodnie z art. 1 DUP, celem przedmiotowej dyrektywy jest zapewnienie dostępności w całej Unii Europejskiej publicznie dostępnych usług dobrej jakości poprzez skuteczną konkurencję i wybór. Ponadto Trybunał argumentował, iż zapewnienie użytkownikom końcowym dostępu do numerów niegeograficznych tylko z jednego państwa członkowskiego może przyczynić się do stworzenia rynku wewnętrznego, gdyż użytkownicy końcowi, będący abonentami operatora z innego państwa członkowskiego, korzystają z usług rozpoczęcia połączenia w sieci operatora, który ma obowiązek połączenia sieci w zakresie dostępu do numerów niegeograficznych z innym operatorem w tym samym państwie. Dostęp do usług przez użytkowników końcowych z innego państwa członkowskiego jest możliwy na podstawie zawartych umów roamingowych.

Drugie i trzecie pytanie, które zdaniem Trybunału należy zbadać łącznie, zostały rozstrzygnięte w ten sposób, iż art. 5 oraz art. 8 ust. 3 DD w związku z art. 28 DUP należy interpretować w ten sposób, iż umożliwiają one nałożenie przez krajowe organy regulacyjne, na jednego z operatorów, obowiązek zapewnienia użytkownikom końcowym dostępu do usług wykorzystujących numery niegeograficzne realizowanych w sieci drugiego operatora. Trybunał wskazał, iż krajowe organy regulacyjne mogą określić, na podstawie art. 13 DD, zasady rozliczeń pomiędzy tymi operatorami z tytułu dostępu pod warunkiem, iż nałożone obowiązki są obiektywne, przejrzyste, proporcjonalne, niedyskryminujące, oparte na istocie stwierdzonego problemu i uzasadnione w świetle celów określonych w art. 8 dyrektywy ramowej oraz że w stosownym wypadku zostały zachowane procedury przewidziane w art. 6 i 7 tej dyrektywy, co powinien ustalić sąd krajowy.

W uzasadnieniu Trybunał stwierdził, iż z treści art. 5 DD wynika, iż KOR uprawniony jest do zapewnienia odpowiedniego dostępu oraz wzajemnych połączeń, jak również interoperatywności usług za pomocą środków, które nie są wymienione enumeratywnie. Trybunał uznał, iż art. 5 DD upoważnia KOR do nakładania obowiązków na przedsiębiorstwa, które kontrolują dostęp do użytkowników końcowych, w tym w uzasadnionym przypadku, obowiązku w zakresie wzajemnych połączeń sieci wyłącznie w celu zapewnienia możliwości połączenia typu koniec–koniec. Dlatego Trybunał stwierdził, iż KOR uprawniony jest do wydania decyzji zobowiązujących operatora do zapewnienia użytkownikom końcowym dostępu do usług wykorzystujących numery niegeograficzne realizowanych w sieci innego operatora.

Na pytanie, czy wobec przedsiębiorcy nieposiadającego znaczącej pozycji rynkowej mogą być nałożone obowiązki wynikające z art. 28 DUP, Trybunał udzielił pozytywnej odpowiedzi. Trybunał stwierdził, iż art. 8 ust. 3 DD wyłącza m.in. art. 28 DUP z zakazu nakładania obowiązków wobec operatorów nieposiadających znaczącej pozycji na danym rynku. Zatem, zdaniem Trybunału, KOR mogą nakładać obowiązki wynikające z art. 28 DUP oraz określać zasady rozliczeń na podstawie art. 13 DD w stosunku do przedsiębiorców, którzy nie zostali wskazani jako posiadający znaczącą pozycję rynkową, ale którzy kontrolują dostęp do użytkowników końcowych w celu zapewnienia dostępu do usług wykorzystujących numery niegeograficzne.

W odniesieniu do kwestii zgodności Decyzji z zasadą wolności prowadzenia działalności gospodarczej określoną w art. 16 KPP Trybunał stwierdza, iż KPP nie znajduje zastosowania do Decyzji, gdyż KPP weszła w życie w dniu 1 grudnia 2009 r., natomiast Decyzja została wydana w dniu 6 maja 2009 r. Pomimo tego Trybunał zauważa, iż zasada wolności prowadzenia działalności gospodarczej wyrażona w art. 16 KPP nie ma charakteru bezwzględnego i powinna być rozpatrywana w świetle funkcji społecznej. Zasada wolności prowadzenia działalności gospodarczej może zostać ograniczona pod warunkiem, iż ograniczenia odpowiadają celom realizowanym w interesie ogólnym Unii Europejskiej i nie powodują nieproporcjonalnej i nieadekwatnej ingerencji w istotę wolności prowadzenia działalności gospodarczej. Trybunał wskazał, iż zagwarantowanie użytkownikom końcowym dostępu do numerów niegeograficznych jest zgodne z interesem ogólnym i nie narusza zasady wolności prowadzenia działalności gospodarczej pod warunkiem, iż obowiązki nałożone na podstawie Decyzji były proporcjonalne i niezbędne, co powinien ustalić sąd krajowy.

IV. Podsumowanie

W przedmiotowej sprawie kluczową kwestią jest interpretacja przepisów unijnych mających wpływ na zasady stosowania prawa unijnego przez krajowe organy regulacyjne oraz sądy krajowe (Domańska, 2015). W związku z pytaniem prejudycjalnym Sądu Najwyższego, Trybunał badał wpływ zasady prounijnej wykładni prawa krajowego oraz zasady efektywności prawa unijnego na interpretację przepisu art. 79 Pt, implementującego art. 28 DUP w pierwotnym brzmieniu. Przepis art. 79 Pt w chwili wydania Decyzji miał szerszy zakres przedmiotowy niż art. 28 DUP w pierwotnym brzmieniu, gdyż obejmował zarówno użytkowników końcowych z państwa członkowskiego operatora, jak i użytkowników końcowych z innych państw członkowskich. Natomiast art. 28 DUP, przed zmianą z dnia 19 grudnia 2009 r., obejmował jedynie użytkowników końcowych z innych państw członkowskich.

Z uwagi na powyższe, literalna wykładnia przepisu art. 28 DUP w pierwotnym brzmieniu wykluczała zastosowanie zasady prounijnej wykładni przepisów prawa telekomunikacyjnego w porządku krajowym, gdyż na dzień wydania Decyzji przepis dyrektywy nie obejmował swoim zakresem użytkowników końcowych operatora z tego państwa członkowskiego. Trybunał rozstrzygnął powyższą kwestię, stosując wykładnię celowościową art. 28 DUP. Trybunał przyjął, iż art. 28 DUP obejmuje swoim zakresem również stan faktyczny, na podstawie którego została wydana Decyzja. Nałożenie na operatora obowiązku zapewnienia swoim użytkownikom końcowym dostępu do numerów niegeograficznych realizowanego za pośrednictwem sieci innego operatora z tego samego państwa członkowskiego, pośrednio i potencjalnie obejmuje swoim zakresem użytkowników końcowych z innych państw członkowskich. Użytkownicy końcowi z innych państw członkowski mogą bowiem korzystać z usług dostępu do numerów niegeograficznych na podstawie umów roamingowych zawartych przez ich macierzystych operatorów.

Omawiane rozstrzygnięcie jest zgodne z dotychczasową linią orzecniczą Trybunału. W sprawie o podobnym stanie faktycznym w wyroku z dnia 16 kwietnia 2015 r., C-3/14, w sprawie *Prezes UKE, Telefonía Dialog sp. z o.o. przeciwko T-Mobile Polska S.A.* Trybunał stwierdził, iż decyzja nakładająca obowiązek zapewnienia dostępu do numerów niegeograficznych „pozwała w szczególności danemu użytkownikowi końcowemu z innego państwa członkowskiego przebywającemu w Polsce i korzystającemu z roamingu w sieci jednego z polskich operatorów uzyskać dostęp do

numerów niegeograficznych” oraz wskazał, iż należy uznać, że taka decyzja z tytułu roamingu ma charakter ponadnarodowy⁸.

Drugą kluczową kwestią dotyczy wykładni zasady wolności prowadzenia działalności gospodarczej, która została usankcjonowana w art. 16 KPP. Trybunał potwierdził dotychczasową wykładnię tej podstawowej zasady traktatowej Unii Europejskiej. Trybunał stwierdził, iż zasada ta nie ma charakteru bezwzględnego, powinna być rozpatrywana w świetle jej funkcji społecznej, może podlegać różnym ograniczeniom pod warunkiem, iż ograniczenia te odpowiadają celom realizowanym w interesie ogólnym Unii Europejskiej wyrażonym w szczególności w dyrektywach i nie powodują nieproporcjonalnej i nieadekwatnej ingerencji w istotę wolności prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Unii Europejskiej (Domańska, 2015).

Łukasz Pirożek

Radca prawny, prowadzący kancelarię doradczą przedsiębiorcom telekomunikacyjnym;
e-mail: lpirozek@gmail.com.

Bibliografia

- Domańska, M. (2015). Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego i Naczelnego Sądu Administracyjnego. *Europejski Przegląd Sądowy*, 2(56–64), Lex Omega.
- Galewska, J. (2015). *Obowiązek zawarcia umowy o połączeniu sieci telekomunikacyjnej*. Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck.

⁸ Uzasadnienie do wyr. Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 16 kwietnia 2015 r., C-3/14, w sprawie Prezes UKE, Telefonía Dialog sp. z o.o. przeciwko T-Mobile Polska S.A.